

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: زهرا قاسمی راد، ۱۳۹۶

بررسی تطبیقی ترهین مالکیت فکری در حقوق ایران و فرانسه

بچکیده

آسان‌ترین تعریف برای عنوان و موضوع پایان‌نامه عبارتند از به‌گرو گذاشتن یک اثر یا یک نوشته که از تراوشات ذهن یک انسان چه به صورت علمی و تجربی به آن رسیده و یا به صورت اختراع و ابداع به آن دست یافته باشد مثلاً یک سند ثبتی را که متولی آن قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد است به صورت مثال در

قانون ثبت و آئین‌نامه قانون ثبت مواد خاصی را برای سردفتر و عوامل و عناصر یک دفتر خانه در قانون تبیین

کرده، بنابراین غیر از متولی این سند ثبتی در جهت ساختار شکل و یا محتوایی هر گونه تغییر و یا تبدیل که

در آئین‌نامه یا شکل این اسناد صورت بگیرد چون شخص حقوقی و متولی ویژه این سند سازمان ثبت اسناد

است هیچ مؤسسه یا سازمان دیگری نمی‌تواند در این گونه اقدامات فعالیت کند مثلاً شاید در صد سال اخیر

تمام اسناد اموال غیر منقول به صورت دفترچه‌ای با مشخصات آرم و جای تاریخ لازم و توضیحات لازم معامل

و متعامل و یا راهن و مرتهن تبیین گردیده بود. لکن در ده سال اخیر شکل این سند به یکبرگ دارای بطن و

ظاهر و با یک هولوگرام مشخص که بسیار خلاصه و از نظر نگهداری و حمل و... از سهولت مناسب تری برخوردار است و بالاخره سازمان ثبت به این نتیجه رسید که بهتر است شکل سند را تغییر ساختاری دهد اما

در اصل موضوع بحث ماهیتی ترهین مالکیت فکری از نفس عنوان پیداست که فکر نوعی مالکیت برای صاحب

فکر است یعنی صاحب فکر، مالک فکر خود است و مراد از فکر در این جمله حاصل و نتیجه تفکر و اندیشیدن است. فکر، اسم مصدر است مثل دانا و دانستن و توانا و توانستن. دانا و توانا مصدر است و دانستن و توانستن اسم مصدر. مثلاً در ادبیات عرب کلمه وضو در نظر بگیریم وضو یک فرآیند است، مجموعه اعمال است که از شستن و مسح کردن پدید می‌آید و خود تشخیص ویژه‌ای دارد بدون اینکه وضو گیرنده را

لحاظ کنیم مثلاً می‌گوییم واجبات وضو چهار مورد است. مبطلات وضو پنج تا است و در نظر نمی‌گیریم که

چه کسی وضو گرفته است. برخلاف توضوء که اسم مصدر است یعنی شخصی باید باشد که عمل شستشو را انجام بدهد و حدوث این عمل را که به یک محدث نسبت می‌دهیم معنی مصدری محقق می‌شود مثل غُسل

و غَسَل و تفکر هم مثل همین کلمات است و در موضوع بحث مقصود ما از کلمه فکر همین معنای اسم مصدری فکر است و فکر یک فرآیند است که محصول تفکر و اندیشیدن انسان اندیشمند است به طوری که بدون لحاظ انتساب آن به فاعل قابل تصور است مثلاً می‌گوئیم فکر تحجّر در برابر فکر پویا در تقابل با آن است. در این جمله مراد از فکر تحجّر همین مفهوم اسم مصدری است یعنی هر گونه اندیشه بسته را فکر حجری می‌گوئیم و هر گونه فکر مفید حیات بخش و راهکار دهنده و یا هدایت گر برای جامعه بشری مثلاً

2

فکر توحیدی که شعار اولیه پیامبر اسلام بوده و به نوعی یک امتیاز اولی برای پیامبر اسلام مطرح است که تحت عنوان کلمه توحید و یا لا اله الا الله برای جوامع مسلمین مطرح است. همچنین در همه مقوله‌ها و رشته

ها که اشخاص با زحمته‌ها و تلاش‌های خود پس از اندیشیدن و تفکر و تأمل به یک فرآیند و محصول می‌رسند و نتیجه‌ای می‌دهد که اسم آن ماحصل را ما تحت عنوان فکر نام می‌بریم. محقق در این پایان‌نامه با

توجه به تعریف مالکیت فکری و اینکه مالکیت فکری همانند مالکیت اعیان و منافع در اموال منقول و غیر منقول می‌باشد با مراجعه به منابع اصیل فقهی حقوقی به استدلال از ادله اربعه کتاب و سنت و اجماع و عقل

و با اقتباس از قوانین کشورهای که قانون اساسی ما به نحوی در تدوین و شکل‌گیری از آن قوانین استفاده نموده و یا نقض ابرام کرده‌اند) برخی نقض و برخی تایید کرده‌اند) و به این نتیجه رسیده است که به جهت حرمت سعی و تلاش انسانها در جوامع گوناگون که بر مبنای همزیستی و به صورت مدنی با همدیگر تعاون و تعامل دارند به جهت رسیدن به رشد و کمال از تخصص‌های گوناگون یکدیگر باید استفاده کنند. بدین جهت چنانکه یک ثروتمند مالی و یا یک تاجر نسبت به اموال و دارائی خود دارای سند و مدرک مالکیت می

باشند به احترام مال وی همانند احترام جان او می‌باشد. در حوزه فکری و اندیشه نیز باید کرامت انسانها محترم شمرده شود و هرگونه بیحرمتی و یا استراق در شکل‌های مختلف مثل کپی برداری و عدم اشاره به آدرس مطالبی که از تالیفات افراد دانشمندان در رشته‌های مختلف استفاده می‌شود خودداری گردد و چنانچه

متعارف هست هرگونه استفاده از افکار و اندیشه‌ها و ابتکارات نوع بشر لازم است با اجازه صاحب فکر باشد و تا زمانی که حق طبع و نشر آن را انحصاری تلقی نموده باشند هیچ کس نمی‌تواند آثار یک مؤلف را در میان نوشته‌ها یا آثار تالیفی خود ذکر کند.

کلمات کلیدی: رهن، مالکیت فکری، فقها، حقوق موضوعه ایران، فرانسه—

بچکیده

آسان‌ترین تعریف برای عنوان و موضوع پایان‌نامه عبارتند از به‌گرو گذاشتن یک اثر یا یک نوشته که از تراوشات ذهن یک انسان چه به صورت علمی و تجربی به آن رسیده و یا به صورت اختراع و ابداع به آن دست یافته باشد مثلاً یک سند ثبتی را که متولی آن قوه قضائیه و سازمان ثبت اسناد است به صورت مثال در

قانون ثبت و آئین‌نامه قانون ثبت مواد خاصی را برای سردفتر و عوامل و عناصر یک دفتر خانه در قانون تبیین

کرده، بنابراین غیر از متولی این سند ثبتی در جهت ساختار شکل و یا محتوایی هر گونه تغییر و یا تبدیل که

در آئین‌نامه یا شکل این اسناد صورت بگیرد چون شخص حقوقی و متولی ویژه این سند سازمان ثبت اسناد

است هیچ مؤسسه یا سازمان دیگری نمی‌تواند در این گونه اقدامات فعالیت کند مثلاً شاید در صد سال اخیر

تمام اسناد اموال غیر منقول به صورت دفترچه‌ای با مشخصات آرم و جای تاریخ لازم و توضیحات لازم معامل

و متعامل و یا راهن و مرتهن تبیین گردیده بود. لکن در ده سال اخیر شکل این سند به یکبرگ دارای بطن و

ظاهر و با یک هولوگرام مشخص که بسیار خلاصه و از نظر نگهداری و حمل و... از سهولت مناسب‌تری برخوردار است و بالاخره سازمان ثبت به این نتیجه رسید که بهتر است شکل سند را تغییر ساختاری دهد اما

در اصل موضوع بحث ماهیتی ترهین مالکیت فکری از نفس عنوان پیداست که فکر نوعی مالکیت برای صاحب

فکر است یعنی صاحب فکر، مالک فکر خود است و مراد از فکر در این جمله ماحصل و نتیجه تفکر و اندیشیدن است. فکر، اسم مصدر است مثل دانا و دانستن و توانا و توانستن. دانا و توانا مصدر است و دانستن و توانستن اسم مصدر. مثلاً در ادبیات عرب کلمه وضو را در نظر بگیریم وضو یک فرآیند است، مجموعه اعمال است که از شستن و مسح کردن پدید می‌آید و خود تشخیص ویژه‌ای دارد بدون اینکه وضو گیرنده را

لحاظ کنیم مثلاً می‌گوییم واجبات وضو چهار مورد است. مبطلات وضو پنج تا است و در نظر نمی‌گیریم که

چه کسی وضو گرفته است. برخلاف توضوء که اسم مصدر است یعنی شخصی باید باشد که عمل شستشو را

انجام بدهد و حدوث این عمل را که به یک محدث نسبت می‌دهیم معنی مصدری محقق می‌شود مثل غُسل

و غُسل و تفکر هم مثل همین کلمات است و در موضوع بحث مقصود ما از کلمه فکر همین معنای اسم مصدری فکر است و فکر یک فرآیند است که محصول تفکر و اندیشیدن انسان اندیشمند است به طوری که بدون لحاظ انتساب آن به فاعل قابل تصور است مثلاً می‌گوئیم فکر تحجّر در برابر فکر پویا در تقابل با آن است. در این جمله مراد از فکر تحجّر همین مفهوم اسم مصدری است یعنی هر گونه اندیشه بسته را فکر حجری می‌گوئیم و هر گونه فکر مفید حیات بخش و راهکار دهنده و یا هدایت گر برای جامعه بشری مثلاً

2

فکر توحیدی که شعار اولیه پیامبر اسلام بوده و به نوعی یک امتیاز اولی برای پیامبر اسلام مطرح است که تحت عنوان کلمه توحید و یا لا اله الا الله برای جوامع مسلمین مطرح است. همچنین در همه مقوله‌ها و رشته

ها که اشخاص با زحمته‌ها و تلاش‌های خود پس از اندیشیدن و تفکر و تأمل به یک فرآیند و محصول می‌رسند و نتیجه‌ای می‌دهد که اسم آن حاصل را ما تحت عنوان فکر نام می‌بریم. محقق در این پایان‌نامه با

توجه به تعریف مالکیت فکری و اینکه مالکیت فکری همانند مالکیت اعیان و منافع در اموال منقول و غیر منقول می‌باشد با مراجعه به منابع اصیل فقهی حقوقی به استدلال از ادله اربعه کتاب و سنت و اجماع و عقل

و با اقتباس از قوانین کشورهای که قانون اساسی ما به نحوی در تدوین و شکل‌گیری از آن قوانین استفاده نموده و یا نقض ابرام کرده‌اند) برخی نقض و برخی تایید کرده‌اند (و به این نتیجه رسیده است که به جهت حرمت سعی و تلاش انسانها در جوامع گوناگون که بر مبنای همزیستی و به صورت مدنی با همدیگر تعاون و تعامل دارند به جهت رسیدن به رشد و کمال از تخصص‌های گوناگون یکدیگر باید استفاده کنند. بدین جهت چنانکه یک ثروتمند مالی و یا یک تاجر نسبت به اموال و دارائی خود دارای سند و مدرک مالکیت می

باشند به احترام مال وی همانند احترام جان او می‌باشد. در حوزه فکری و اندیشه نیز باید کرامت انسانها محترم شمرده شود و هرگونه بیحرمتی و یا استراق در شکل‌های مختلف مثل کپی برداری و عدم اشاره به آدرس مطالبی که از تالیفات افراد دانشمندان در رشته‌های مختلف استفاده می‌شود خودداری گردد و چنانچه

متعارف هست هرگونه استفاده از افکار و اندیشه‌ها و ابتکارات نوع بشر لازم است با اجازه صاحب فکر باشد و تا زمانی که حق طبع و نشر آن را انحصاری تلقی نموده باشند هیچ کس نمی‌تواند آثار یک مؤلف را در میان نوشته‌ها یا آثار تالیفی خود ذکر کند.

کلمات کلیدی: رهن، مالکیت فکری، فقها، حقوق موضوعه ایران، فرانسه —

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۸۰۷۹۵۲۰۳۲

تاریخ دفاع: ۱۳۹۶/۰۶/۲۷

رشته‌ی تحصیلی: حقوق خصوصی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: دکتر غلامحسن دلاور

M.A. Thesis:

Coparative comparison of intellectual properties hypothecation in Iran and France

Abstract:

The simplest definition for topic of thesis is, mortgage of a document or publication which is derived from mindfulness of a person who reached it experimentally, scientifically or by innovation, for example a document which its trustee is judiciary or document registration organization. In registration rule or regulation of document registration, certain articles explained for notary and agents of a notary public office, therefore just trustee of this document can change or modify contents or shapes of it, because trustee or special legal entity is document registration organization, other institutions or organizations cant change it. For example during past 100 years, all immovable properties were designed in an original and a copy document booklet containing sign and date places(owner and property characteristics in page 1-2 and necessary explanations containing buyer/ mortgager/ mortgagee/ materials in pages3-4). During recent 10 years, this document has been changed to one sheet with a certain hologram which is simple and portable. Registration organization concluded that for building ID, modifying document shape is better than modifying booklet. In intellectual property mortgage, thought is a property of its owner, it means that thinker is the owner of thought because it has been derived from thinking. Thought is a gerund which results from thinking, thinker is an infinitive and thinking is a gerund. Capability is a verb refers to subject and knowing is a function, a student learns knowing from his/her teacher so knowing is attributed to student, therefore its meaning is occurrence of a work by a worker, in other word an action by a subject, therefore action refers to subject. In contrast to gerund concept, in case of capable which is output of capability, there is no necessity to consider subject. For example in Arabic literature, ablution is a process which consists of washing and anointing, so there is no need to consider person, for example we say there are 4 essentials for ablution and things that destroy ablution are 5 issues. In our topic, thought is a gerund, therefor thought results from thinking of a thinker and we can consider it without refer to subject, for example static and dynamic thought. In this sentence, static thought is a gerund which refers to any closed thought and dynamic thought is any kind of effective and strategic thought for humanity, such as monotheism thought which was first slogan of Islam, it was a good point for Islam messenger which was announced to Muslims under the names of Monotheism or there is no deity but God. In other disciplines, people reach to a product or process by efforts following thinking, in these circumstances, result is thought. In current thesis, according to

intellectual property definition and due to intellectual property is a kind of immovable/movable property, by means of major legal-juridical sources,

169

or bias reasoning of books, tradition, consensus and wisdom, also rules of countries which have been used or refused them in our law codification, researcher has concluded that in order to respect people efforts in all societies who have civil communities with each other and for reaching to development, we should use different proficiencies. Therefore like a businessman who should be respected because of his documents, an intellectual owner must be respected too. In intellectual and though domain, human dignity should be respected and any disrespect or exploitation in different types such as copyrighting or not citing the addresses of contents derived from scientists publications in different disciplines should be avoided, it should be noted that using thoughts, knowledge and innovations of people must be permitted by thinker, therefore if its usage or publication is considered patent, nobody can cite authors publications in his/her writings or work of authorships.

Key words: mortgage, intellectual properties, jurists, Iranian thread rights, France

171

Islamic Azad University of Sabzevar Branch

Thesis for obtaining a Master's degree in Law

thesis title

Comparative study of intellectual property rights in Iran and France

Supervisor:

Gholamhossein Delaware

Writing:

Zahra Ghasemi Rad

Summer of 1396